

Το Δικαστήριο διευκρινίζει τους κανόνες που αφορούν την προστασία των καταναλωτών στον τομέα της πωλήσεως και της εγγυήσεως καταναλωτικών αγαθών

Η έλλειψη συμμορφώσεως που εκδηλώνεται εντός εξαμήνου από την παράδοση ενός αγαθού τεκμαίρεται ότι υπήρχε κατά τον χρόνο της παραδόσεως

Η ευρωπαϊκή οδηγία σχετικά με ορισμένες πτυχές των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές έχει ως σκοπό να διασφαλίσει την προστασία των καταναλωτών¹.

Στις 27 Μαΐου 2008, η Froukje Faber αγόρασε ένα μεταχειρισμένο αυτοκίνητο από αντιπροσωπεία αυτοκινήτων. Στις 26 Σεπτεμβρίου 2008, το αυτοκίνητο ανεφλέγη καθ' οδόν και κάηκε ολοσχερώς. Το αυτοκίνητο μεταφέρθηκε από όχημα οδικής βοήθειας σε χώρο σταθμεύσεως του πωλητή και στη συνέχεια, κατόπιν αιτήματός του, στις εγκαταστάσεις επιχειρήσεως αποσυναρμολογήσεως αυτοκινήτων προς φύλαξη. Η F. Faber υποστηρίζει, αντιθέτως προς τον πωλητή, ότι υπήρξε επικοινωνία των συμβαλλομένων σχετικά με το ατύχημα και την ενδεχόμενη ευθύνη της αντιπροσωπείας αυτοκινήτων. Με έγγραφο της 11ης Μαΐου 2009, η F. Faber όχλησε την πωλήτρια αντιπροσωπεία αυτοκινήτων. Δεν κατέστη δυνατό να διενεργηθεί τεχνική έρευνα σχετικά με τα αίτια αναφλέξεως του οχήματος, καθόσον τούτο είχε στο μεταξύ αποσυναρμολογηθεί.

Καθόσον ο πωλητής αμφισβήτησε την ευθύνη του, η F. Faber κίνησε δικαστική διαδικασία εις βάρος του. Το Gerechtshof (Εφετείο) του Arnhem-Leeuwarden, Κάτω Χώρες, το οποίο επιλήφθηκε της διαφοράς, αποφάσισε να υποβάλει στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα.

Όσον αφορά το ζήτημα εάν ο εθνικός δικαστής οφείλει να εξετάσει αυτεπαγγέλτως εάν, εν προκειμένω, η F. Faber πρέπει να θεωρηθεί καταναλωτής κατά την έννοια της οδηγίας 1999/44, ακόμη κι αν δεν έχει επικαλεστεί την ιδιότητα αυτή, το Δικαστήριο απαντά, με τη σημερινή απόφασή του, καταφατικά. Το γεγονός ότι ο καταναλωτής εκπροσωπείται ή όχι από δικηγόρο δεν μπορεί να μεταβάλει το συμπέρασμα αυτό.

Ομοίως, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι ο εθνικός δικαστής μπορεί να λάβει αυτεπαγγέλτως υπόψη, στο πλαίσιο εφέσεως, το άρθρο 5, παράγραφος 3, της οδηγίας. Η διάταξη αυτή προβλέπει ότι, μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου, η έλλειψη συμμορφώσεως, η οποία εκδηλώνεται εντός εξαμήνου από την παράδοση του αγαθού, τεκμαίρεται, κατ' αρχήν, ότι υφίσταται κατά την παράδοση. Πράγματι η διάταξη αυτή, δεδομένης της φύσεως και της σημασίας του δημοσίου συμφέροντος επί του οποίου στηρίζεται η προστασία την οποία διασφαλίζει στους καταναλωτές, πρέπει να θεωρηθεί ως ισοδύναμη προς εθνικό κανόνα δημοσίας τάξεως της ίδιας βαθμίδας στο πλαίσιο της εσωτερικής εννόμου τάξεως.

Το αιτούν δικαστήριο ζητεί, επίσης, να διευκρινιστεί εάν αντιβαίνει στην αρχή της αποτελεσματικότητας εθνικός κανόνας ο οποίος επιβάλλει στον καταναλωτή να αποδείξει ότι ενημέρωσε εντός ευλόγου χρόνου τον πωλητή για την έλλειψη συμμορφώσεως. Πράγματι, κατά το ολλανδικό δίκαιο, εναπόκειται κατ' αρχήν στον καταναλωτή, σε περίπτωση αμφισβήτησεως εκ

¹ Οδηγία 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με ορισμένες πτυχές της πώλησης και των εγγυήσεων καταναλωτικών αγαθών (ΕΕ L 171, σ. 12)

μέρους του πωλητή, να αποδείξει ότι τον ενημέρωσε για την έλλειψη συμμορφώσεως του παραδοθέντος αγαθού και δη εντός διμήνου από τη διαπίστωση της ελλείψεως συμμορφώσεως.

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει συναφώς ότι η οδηγία 1999/44² επιτρέπει στα κράτη μέλη να προβλέπουν ότι ο καταναλωτής, για να τύχει των δικαιωμάτων του, πρέπει να ενημερώσει τον πωλητή για την έλλειψη συμμορφώσεως εντός διμήνου από την ημερομηνία κατά την οποία τη διαπίστωσε. Κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της οδηγίας, η δυνατότητα αυτή εξυπηρετεί την ανάγκη ενισχύσεως της ασφάλειας δικαίου ενθαρρύνοντας τον αγοραστή να «ενεργεί ταχέως, ενώ λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα του πωλητή», χωρίς να «ορίζεται αυστηρή υποχρέωση πραγματοποίησης εξονυχιστικού ελέγχου του αγαθού».

Το Δικαστήριο εξηγεί ότι η υποχρέωση που βαρύνει τον καταναλωτή περιορίζεται στην ενημέρωση του πωλητή για την ύπαρξη ελλείψεως συμμορφώσεως. Ο καταναλωτής δεν μπορεί να υποχρεωθεί, στο στάδιο αυτό, να αποδείξει ότι η έλλειψη συμμορφώσεως επηρεάζει πράγματι το αγαθό που έχει αγοράσει, ούτε να δηλώσει την ακριβή αιτία της εν λόγω ελλείψεως συμμορφώσεως. Αντιθέτως, προκειμένου η ενημέρωση να είναι χρήσιμη για τον πωλητή, πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένα στοιχεία των οποίων ο βαθμός ακρίβειας θα ποικίλλει αναλόγως των συγκεκριμένων περιστάσεων κάθε περιπτώσεως.

Τέλος, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί πώς λειτουργεί η κατανομή του βάρους αποδείξεως και, ειδικότερα, ποια είναι τα στοιχεία που ο καταναλωτής πρέπει να αποδείξει.

Το Δικαστήριο ορίζει ότι, σε περίπτωση που η έλλειψη συμμορφώσεως εκδηλώνεται εντός εξαμήνου από την παράδοση του αγαθού, η οδηγία ελαφρύνει το βάρος αποδείξεως που βαρύνει τον καταναλωτή προβλέποντας ότι η έλλειψη συμμορφώσεως τεκμαίρεται ότι υπήρχε κατά τη στιγμή της παραδόσεως. Για να τύχει της εν λόγω ελαφρύνσεως, ο καταναλωτής πρέπει εντούτοις να αποδείξει ορισμένα πραγματικά περιστατικά.

Πρώτον, πρέπει να προβάλει και να αποδείξει ότι το πωληθέν αγαθό δεν συνάδει προς τους όρους της οικείας συμβάσεως στο μέτρο που, για παράδειγμα, δεν έχει τις συνομολογηθείσες ιδιότητες ή ακόμη είναι ακατάλληλο για τη συνήθως αναμενόμενη χρήση τέτοιου είδους αγαθών. Ο καταναλωτής οφείλει να αποδείξει μόνον την έλλειψη συμμορφώσεως. Δεν οφείλει να αποδείξει την αιτία της ούτε ότι για την έλλειψη αυτή ευθύνεται ο πωλητής.

Δεύτερον, ο καταναλωτής πρέπει να αποδείξει ότι η επίμαχη έλλειψη συμμορφώσεως εκδηλώθηκε, δηλαδή έγινε φυσικώς αντιληπτή, εντός εξαμήνου από την παράδοση του αγαθού.

Κατόπιν αποδείξεως των εν λόγω πραγματικών περιστατικών, ο καταναλωτής απαλλάσσεται από την υποχρέωση αποδείξεως του γεγονότος ότι η έλλειψη συμμορφώσεως υφίστατο κατά την ημερομηνία παραδόσεως του αγαθού. Η εμφάνιση της ελλείψεως αυτής εντός της μικρής περιόδου των έξι μηνών επιτρέπει να υποτεθεί ότι, εφόσον αυτή εκδηλώθηκε για πρώτη φορά μετά την παράδοση του αγαθού, προϋπήρχε σε «εμβρυακή κατάσταση» σ' αυτό κατά την παράδοση.

Εναπόκειται συνεπώς στον επαγγελματία να αποδείξει, ενδεχομένως, ότι η έλλειψη συμμορφώσεως δεν υφίστατο κατά τον χρόνο παραδόσεως του αγαθού, αποδεικνύοντας ότι η αιτία ή η προέλευσή της έγκειται σε πράξη ή παράλειψη μεταγενέστερη της παραδόσεως αυτής.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

² Άρθρο 5, παρ. 2.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582